

maj 2010

Historiska institutionen

Det manliga hotet – om jättar och maskulinitet från Snorre Sturlason till Olaus Magnus

Det övergripande målet med projektet är att bidra till ökad kunskap om hur den svenska maskuliniteten förändrades under medeltiden, från Snorre Sturlason (1200-tal) fram till Olaus Magnus (1500-tal). Syftet med studien är att undersöka hur jättar i litteratur, på bild och i folktro beskrevs och tolkades i Sverige från 1200 till och med 1500-talet. Hur såg man allmänt på jättar? Vilken manlig symbolisk betydelse tillskrevs de? Min tes är att jättens förvandling gick från en okontrollerad, aggressiv och negativ manlighet – hos Snorre Sturlason förkroppsligad i jättarna i Utgård som låg i ständig strid med gudarna i Valhall – till en tyglad, kontrollerad och positiv manlighet hos Olaus Magnus på 1500-talet. Jätten upphörde inte att vara våldsam, men genom att Olaus Magnus omvandlade giganterna till verkliga, historiska personer vilka utfört hjältemodiga dåd i en mytisk forntid, blev bjässen en maskulin varelse värd att efterlikna. Förändringarna av synen på jättarna och deras tillskrivna manliga egenskaper följde framväxten av en starkare svensk stat och etablerandet av en permanent militär våldsapparat. Med min undersökning kan jag därför lägga till ytterligare kunskaper om hur manlighet konstruerades och tolkades under medeltiden fram till och med reformationen, då konsolideringen av den svenska tidigmoderna staten ägde rum.